

Koncepce rozvoje školy

Základní škola Turnov, Zborovská 519

příspěvková organizace

Zborovská 519

511 01 Turnov

„Škola pro život“

Vypracoval:

Mgr. Vítězslav Šťastný, DiS.

Současný stav

Základní škola Zborovská je škola zřízená dle § 16 odst. 9 školského zákona. Zřizovatelem školy je město Turnov. Škola je určena pro žáky, kteří v hlavním vzdělávacím proudu nenajdou naplnění svých vzdělávacích potřeb. Typicky je důvodem umístění lehká a středně těžká mentální retardace. Škola je situovaná do bočního křídla budovy obchodní akademie a hotelové školy (OHS), vstup je bočním vchodem z ulice Žižkova. Prostory základní školy se nacházejí ve druhém a třetím patře.

Škola je moderně vybavena. Má k dispozici pozemek propůjčený od města ve vzdálenosti asi 100 m. Pracovní vyučování probíhá v pronajatých dílnách na základní škole Skálava. Tělesná výchova je vyučována v tělocvičně OHS. Kuchyňka k dispozici není. Jazyková učebna je vybavena počítači. Třídy i prostory školy působí čistě a útulně.

Škola je zapojena do programu „ekoškola“ a zaměření na přírodu se promítá i do školního vzdělávacího programu (ŠVP). V současné době dobíhá dotační program MŠMT „Šablony II“ a bude možno zapojit se do programu „Šablony III“.

Pracovní tým školy tvoří deset učitelek, pět asistentek, vychovatelka, dvě účetní, uklízečka. Počet žáků se pohybuje okolo 50. Škola se dlouhodobě potýká s úbytkem žáků a v návaznosti na to i se snižováním stavu zaměstnanců.

Základní školu jsem osobně navštívil 19. března, kdy mě paní ředitelka Mgr. Štoudková provedla všemi prostory a sdělila mi základní informace. Charakter běžné výuky jsem neměl možnost sledovat, protože žáci se vzdělávají distančně. Dálková výuka neprobíhá prostřednictvím počítačů a online hodin, ale úkoly jsou dětem zadávány osobně a převážně papírovou formou.

Ze své praxe, kterou jsem zde absolvoval v rámci studia v roce 2018, si pamatuji na dobrou kázeň žáků, klidnou atmosféru a vstřícný přístup vedení školy i ostatních pracovníků.

Prezentace školy na veřejnosti podle mého názoru poskytuje prostor ke zlepšení. Internetové stránky neodpovídají současnému standardu co do designu a obsahují také nedostatečné a mnohdy neaktuální informace. Na potenciální zájemce o školu asi stránky nepůsobí atraktivně.

Škola sama není ve veřejném turnovském prostoru příliš viditelná. Setkávám se s tím, že ani řada mých kolegů učitelů neví, kde se speciální škola vlastně nachází.

Možnosti dalšího rozvoje

Škola podle mého názoru potřebuje hledat svoje místo v rámci místní komunity a budovat dobré jméno u odborné i laické veřejnosti. K tomu nemůže sloužit účelové PR, ale poctivá a kvalitní pedagogická práce s dětmi, která bude zároveň jasně a srozumitelně komunikována navenek.

Jak už bylo řečeno, hlavní bolestí školy je v současné době úbytek žáků. Je to komplexní problém a jeho řešení, existuje-li, nemůže spočívat v jediném opatření. Nicméně naděje a možnosti tu podle mého názoru jsou.

Podle současné legislativy (§ 16 odst. 9 školského zákona) závisí umístění žáka do speciální školy na rozhodnutí rodiče a školského poradenského zařízení, tedy pedagogicko-psychologické poradny. Umístění musí být v souladu se zájmem dítěte. Pro přežití školy je tedy bezpodmínečně nutné, aby získala důvěru rodičů a poradny. Obě strany musí být přesvědčeny, že umístění „k nám“ je skutečně v nejlepším zájmu dítěte.

Rodič, který zvažuje umístění svého dítěte do speciální školy, se nachází v náročné situaci a řeší řadu otázek ohledně rozvoje dítěte a jeho budoucího uplatnění. Je nezbytné, aby rodič měl naprostou jistotu, že pokud dá své dítě do ZŠ Zborovská, udělá pro jeho vzdělávání a další životní dráhu to nejlepší. To se týká jak odborné, tak i lidské stránky školy. Rodiče musejí vědět, že budeme mít jejich dítě rádi, ale že jsme zároveň odborníci, kteří vědí, co chtějí, mají potřebné znalosti a dovednosti a dítěti v dobrém slova smyslu nic neodpustí.

Totéž platí ve vztahu k pedagogicko-psychologické poradně. Odborníci z poradenského zařízení musejí mít jistotu, že pokud se rozhodnou doporučit dítě do ZŠ Zborovská, zajistíme mu maximální rozvoj bez kompromisů. Získat na svou stranu poradnu je pro další osud školy klíčové. Nelze toho docílit nějakým trikem, ale jen poctivou prací na špičkové odborné úrovni.

Kromě zaměření na budování důvěry rodičů a poradenského zařízení je třeba rozvíjet i dobré vztahy s laickou a odbornou veřejností v našem městě a okolí. Jedná se zejména o mateřské a základní školy, kterým je třeba ukazovat, že naše škola není odkladiště neúspěšných a problémových, ale naopak nadstandardní nabídka a jedinečná příležitost pro dobrý start do života pro ty, kteří by v hlavním proudu naráželi na zbytečné bariéry a zklamání.

Škola Zborovská má žáky připravit na další vzdělávání v učňovských oborech. Žáci školy jsou lidé, kteří se budou živit manuální prací. Na tom není nic špatného, naopak. Tomuto cíli má odpovídat i charakter vzdělávání a prezentace školy. Nejde o zanedbávání teoretického vzdělání, ale jeho nasměrování k praktické aplikaci. Z tohoto hlediska je škoda, že na internetových stránkách ani v prostorách školy nejsou více vidět výrobky žáků školy a že školní pozemek leží z velké části ladem.

Pedagogika zaměřená na dítě

Smyslem existence každé školy je žák. Žák má být v centru všeho, co se ve škole děje. To je prostá vize, která má být i beze slov patrná každému, kdo do školy zavítá. Nemám na mysli naivní pedagogiku, která staví dítě na piedestal. Ve škole musí být jasné, kdo je vychovatel, a kdo vychovávaný, kdo vyučuje, a kdo se učí. Zároveň ale platí, že žáci nejsou ve škole pro učitele, ale učitelé pro žáky. Tuto zásadu je třeba nejen vyznávat, ale i prezentovat navenek.

Pedagogická náročnost a odborná neústupnost má být vyvážená lidskostí a laskavostí. Dobrá škola připomíná dobrou rodinu, která se vyznačuje jak „otcovskou“ náročností a kladením požadavků, tak i „mateřským“ bezpodmínečným přijetím a empatií. Pokud se nám podaří oba prvky spojit, bude škola dobře fungovat.

Role ředitele školy

Role ředitele je pestrá činnost zaměřená dovnitř školy i navenek. Ve vztahu k podřízeným by měl ředitel zajišťovat odborné vedení a pomoc, co nejlepší materiální a organizační podmínky k práci a poskytovat podřízeným jistotu zastání a podpory. Ředitel hledá rovnováhu mezi autoritativním vedením na jedné straně, a poskytováním důvěry a prostoru k vlastní kreativitě pracovníků na straně druhé. Měl by mluvit podřízeným do práce, ale zase ne tolik, aby to vedlo k potlačení jejich tvořivosti a iniciativy. Každý učitel je jedinečný, a pokud může tvořivě uplatnit svůj potenciál, přispívá to k jedinečnému charakteru školy. Mým cílem by bylo naplno rozvinout potenciál, který představují jak pracovníci, tak i materiální podmínky školy.

V pozici ředitele školy budu usilovat o co nejlepší spolupráci a dobré vztahy se zřizovatelem a dalšími subjekty. Nutným požadavkem je také dodržování všech platných předpisů upravujících oblast

základního školství, zejména školského zákona (z. č. 561/2004 Sb.), zákona o pedagogických pracovnících (z. č. 463/2004 Sb.), vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (vyhl. č. 27/2016 Sb.) a dalších platných norem.

Shrnutí

Základní cíle

- Zastavit pokles žáků.
- Budovat dobrého jméno školy.
- Získávat důvěru odborné i laické veřejnosti.
- Poskytovat speciální pedagogiku na vysoké odborné i lidské úrovni.

Prostředky

- Formulovat a komunikovat vizi školy zaměřenou na žáka a jeho komplexní rozvoj.
- Udržovat dobrou spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a rodiči.
- Podporovat vysokou profesionalitu zaměstnanců.
- Vytvářet vstřícnou a přátelskou atmosféru školy.
- Plně využít zdroje a prostředky, které má škola k dispozici.

Závěr

Po dvanácti letech v základním školství mohu říct, že učení dětí je krásná práce. Učit děti stále považuji za výsadu, a to nejen děti nadané, ale všechny, včetně těch s hendikepy a speciálními vzdělávacími potřebami.

Ulice Zborovská je pojmenována podle slavné bitvy u Zborova, kde naši otcové v roce 1917 bojovali v řadách Československé legie. Škola má tu výhodu, že nemusí být bojištěm, ale naopak místem důvěry, práce a pohody. Lidé ve škole svoje životy neztrácejí, ale budují. Moje vize pro základní školu Zborovská je, aby to byla škola pro život.

V Turnově dne 28. března 2021

Mgr. Vítězslav Šťastný, DiS.